

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Global brifing:

Semptom farkındalığı, akciğer kanserine yönelik tutumlar ve küresel bir anketten elde edilen tarama Bulguları hakkındaki görüşler

Genel Bakış

Global Lung Cancer Coalition (GLCC), akciğer kanseri hakkında farkındalığı ve anlayışı artırma ve herkes için akciğer kanseri sonuçlarını iyileştirmeye yönelik kampanya yürütme amacı güden bir hasta örgütleri ittifakıdır.

GLCC'nin Hasta Sözleşmesi, tüm akciğer kanserli hastaların şu haklarını savunur: haysiyet ve saygı ile muamele görme; hastalık sebebiyle isnat edilen her türlü suçlama ve damgalamadan münezzeh sayılma, hastalıklarının damgalanmasından tenzih edilme; nitelikli sağlık hizmetlerine erişme; bilinçli öz belirleme; fiziksel ve zihinsel bütünlük; yanı sıra gizlilik ve mahremiyet.

GLCC, 2023 yılında akciğer kanserine yönelik tutumları, halk arasındaki semptom farkındalık düzeylerini ve akciğer kanseri taramasına ilişkin görüşleri anlamak için dördüncü çok uluslu çalışmasını yaptırdı. Çalışma 29 ülkede gerçekleştirildi: ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Bulgaristan, Büyük Britanya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, Güney Afrika, Hollanda, İrlanda Cumhuriyeti, İsrail, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Mısır, Norveç, Peru, Portekiz, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Tayvan, Türkiye ve Yunanistan. Yanıtlar ülke başına en az 1.000 yetişkinden alındı.

Çalışma ile GLCC web sitesinde erişilmesi mümkün 2010, 2013 ve 2017 yıllarında yürütülen önceki çalışmalardan elde edilen bulguların geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Önemli bulgular

Semptom tanıma

- On kişiden yaklaşık dördü (%37.5) herhangi bir akciğer kanseri semptomu bilmediğini söyledi
- Erkeklerin kadınlara kıyasla herhangi bir semptom bilmediğini belirtmesi daha olasıdır (%40.49'a karşı %34.85)
- 18-24 yaş arası katılımcıların herhangi bir semptom bilmediğini belirtmesi daha olasıdır (%45.11)
- Hiç sigara içmemiş katılımcıların, halihazırda sigara içen/geçmişte sigara içmiş katılımcılara kıyasla herhangi bir semptom bilmediğini belirtmesi daha olasıdır (%40.20'ye karşı %36.65)
- Herhangi bir semptom bilmediğini belirten katılımcıların oranı Güney Afrika'da %16.80 iken Japonya'da %54.36 olup ülkeler arasında kayda değer farklılıklar gösterdi

GLCC, dünyanın dört bir yanındaki hükümetleri ve sağlık sistemlerini şunları yapmaya çağırmaktadır:

- Belirli kamusal farkındalık kampanyaları aracılığıyla akciğer kanseri semptomlarının tanınmasını artırmak
- Damgalanmayı azaltmak için akciğer kanseri ve nedenlerine yönelik toplumsal eğitim ve anlayışı geliştirmek
- Daha fazla insanı erkenden yardım aramaya teşvik etmek için hayatta kalma oranlarının iyileştirilmesinde erken teşhis ve tedavinin önemini vurgulamak
- İnsanların mümkün olduğunca erken teşhis ve tedavilerine yardımcı olmak için ulusal akciğer kanseri tarama programları uygulamak

Akciğer kanserine yönelik tutumlar

- Her on kişiden dördü aşkın katılımcı (%42.62), 'Akciğer kanserli hastalara, diğer kanser türlerine kıyasla daha az sempati duyuyorum' ifadesine katılmaktadır
- Erkekler, akciğer kanserli hastalara, kadınlara kıyasla daha az sempati duymaktadır (%50.38'e karşı %35.67)
- Sempati, yaş ilerledikçe artarken 18-24 yaş aralığındaki katılımcıların yaklaşık %50'si akciğer kanserli hastalara daha az sempati duyduğu ifadesine katılmaktadır
- Halihazırda sigara içen/daha önce sigara içmiş katılımcılar, hiç sigara içmemiş katılımcılara kıyasla bir nebze daha az sempati uyandırmaktadır (%43.15'e karşı %42.33)

Akciğer kanseri taramasına ilişkin görüşler

- Her on kişiden sekizi aşkın katılımcı, akciğer kanserli hastalara erken tanı konulmasına yardımcı olmak için ulusal bir akciğer kanseri tarama programının olması gerektiği ifadesine katılmaktadır (%84,89)
- Erkekler ve kadınlar, akciğer kanseri tarama programlarına duyulan ihtiyaca neredeyse eşit oranda destek vermektedirler (%84.12 'ye karşı %85.57)
- Destek, 18-24 yaş aralığındaki katılımcılarda %78.65 iken 55 yaş ve üstü katılımcılarda %86.01 olup yaş ilerledikçe büyümektedir
- Her iki grup da büyük ölçüde desteklemekle birlikte, halihazırda sigara içen/daha önce sigara içmiş katılımcılar, hiç sigara içmemiş katılımcılara kıyasla daha da fazla desteklemektedir (%86.78'e karşı %82.48)

Yöntem

GLCC, 3 Temmuz 2023 – 6 Temmuz 2023 tarihleri arasında 29 ülkeden yetişkinlere yönelik çevrim içi bir anket yapmak üzere piyasa araştırma ajansı Censuwide'yi görevlendirdi. Anket örneklemi (ülke başına) en az 1.000 yetişkinden oluşturuldu; veriler ise her ülkede temsili bir örneklem oluşturmak amacıyla yaş, cinsiyet ve bölge bakımından ağırlıklandırıldı. Katılımcılara aşağıdaki sorular yöneltildi:

- S1. Akciğer kanserinin birçok erken belirtisi ve semptomu vardır. Lütfen bildiğiniz tüm akciğer kanseri semptomlarını sıralayın ['Bilmiyorum' için bir onay kutucuğu verilmiştir]
- S2. Akciğer kanseri esas olarak sigara ve diğer tütün ürünlerinden kaynaklanır. Şu ifadeye ne ölçüde katılıyor veya katılmıyorsunuz: Akciğer kanserli hastalara, diğer kanser türlerine kıyasla daha az sempati duyuyorum
- S3. Şu ifadeye ne ölçüde katılıyor veya katılmıyorsunuz: Akciğer kanserli hastalara erken tanı konulmasına yardımcı olmak için ulusal bir akciğer kanseri tarama programı olmalıdır

İleri analiz

Semptom tanıma

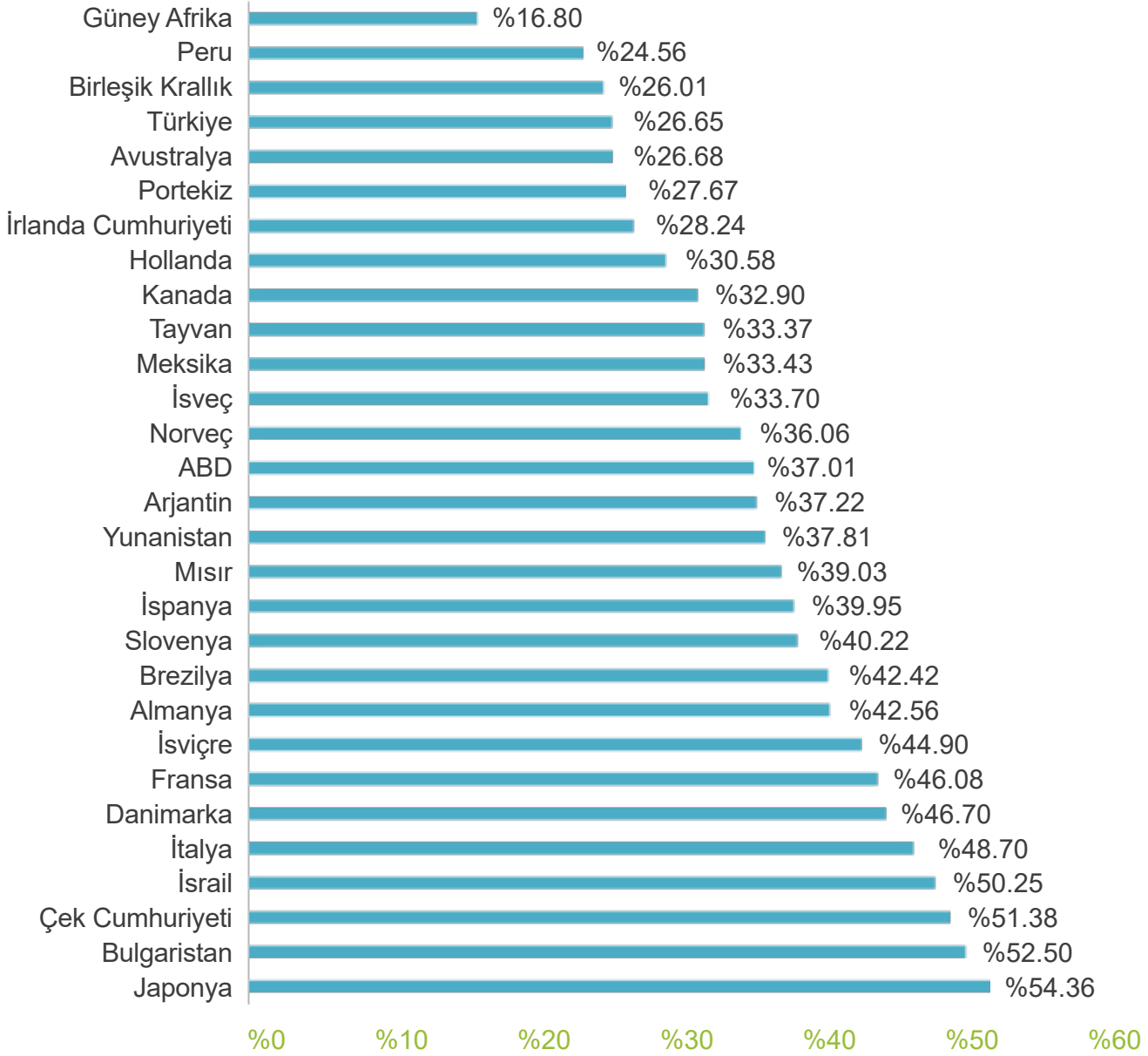
Akciğer kanseri semptomlarına yönelik farkındalığı artırmak hayati bir öneme sahiptir çünkü akciğer kanseri erken teşhis edilirse tedavinin başarılı olması daha olasıdır.

Çalışmada on katılımcıdan yaklaşık dördü (%37.5) herhangi bir akciğer kanseri semptomu bilmediğini söylerken semptoma yönelik farkındalığın genellikle zayıf olduğu saptanmıştır. Ülkeler arasında büyük farklılıklar olmakla birlikte, şaşırtıcı bir şekilde, sigara içme durumuna göre büyük bir fark saptanmamıştır.

Anket bulguları, akciğer kanseri semptomlarına yönelik daha fazla farkındalık yaratmak için çok daha fazla çalışma yapılması gerektiğini göstermektedir.

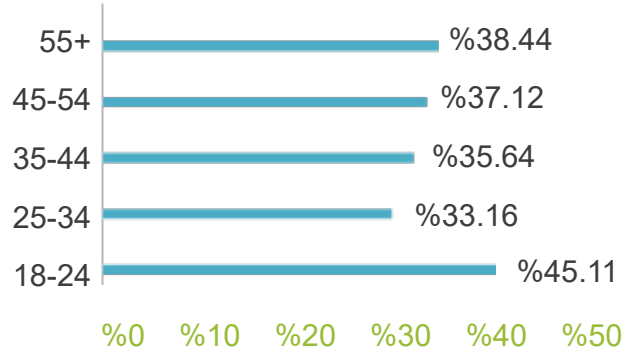

Şekil 1. Herhangi bir semptom bilmediğini belirten katılımcıların ülkeye göre oranı

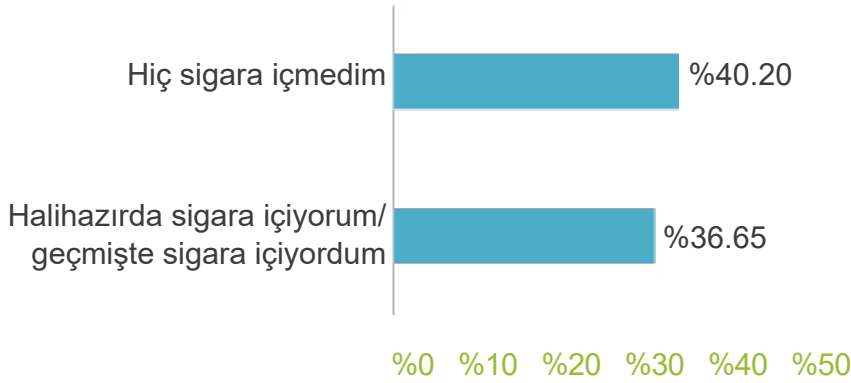

Şekil 2. Herhangi bir semptom bilmediğini belirten katılımcıların yaşa göre oranı

Şekil 3. Herhangi bir semptom bilmediğini belirten katılımcıların sigara içme durumuna göre oranı

Akciğer kanserine yönelik tutumlar

Her on akciğer kanseri vakasından sekizi aşkın vaka sigara kullanımına bağlı olup hastalık sebebiyle damgalanmaya yol açmaktadır. Bu durum, hem hiç sigara içmemiş binlerce insan akciğer kanserine yakalandığı hem de sigara içmiş insanlar kendilerini suçlu hissedip doktorlarıyla olası semptomları paylaşmakta gecikebilecekleri için bir sorun teşkil etmektedir.

GLCC, – kanserinin nedeni ne olursa olsun – herkesin yüksek nitelikli tedaviyi ve bakımı hak ettiği inancını taşımaktadır. Hiç kimse akciğer kanserine yakalanmayı hak etmez ve akciğer kanseri erken teşhis edilebilirse hastaların başarılı tedavi ve hayatta kalma şansı artar.

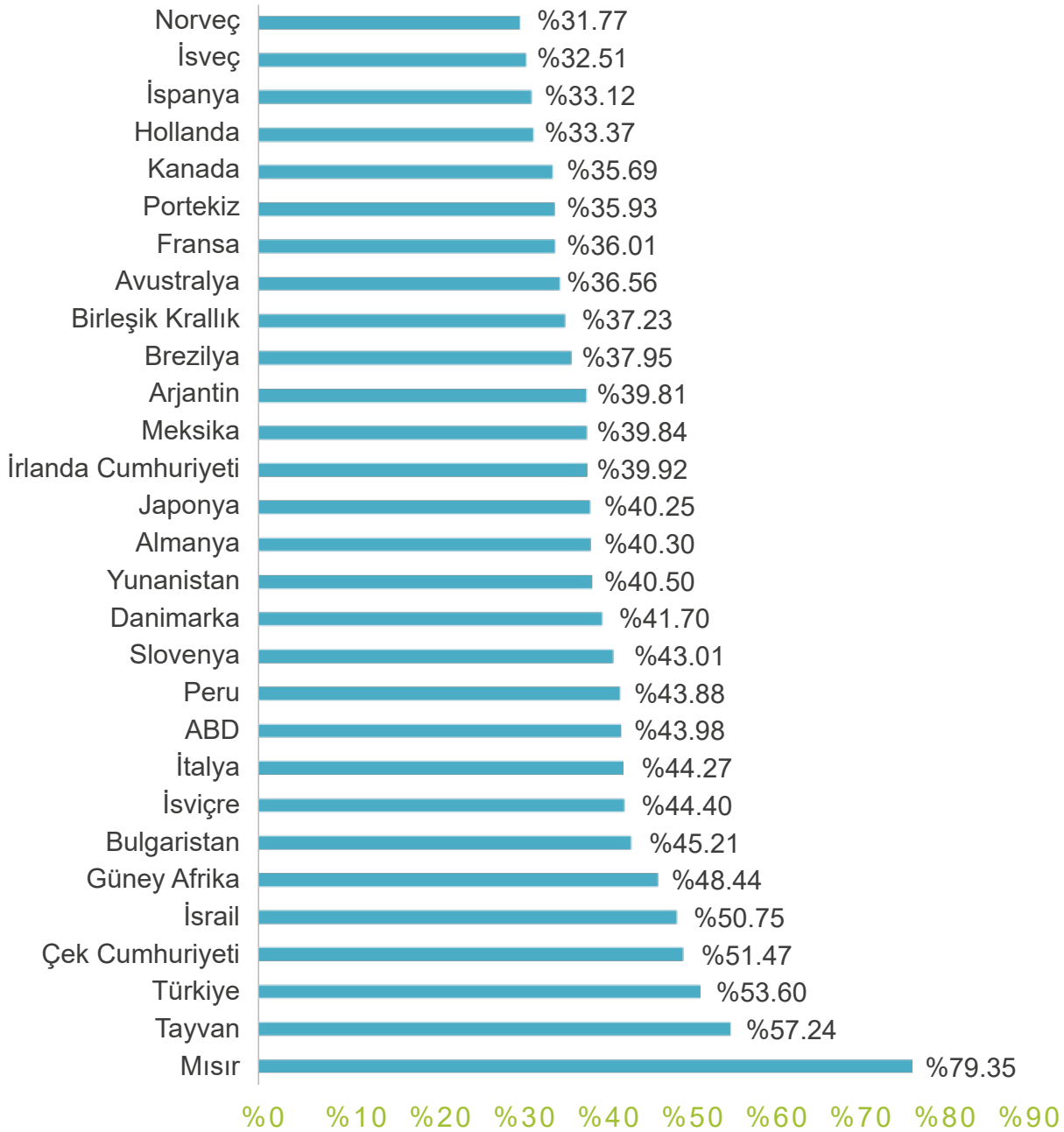
Akciğer kanserine karşı tutumlarını anlamak için katılımcılara şu telkin edildi: “Akciğer kanseri esas olarak sigara kullanımından ve diğer tütün ürünlerinden kaynaklanmaktadır”. Ardından kendilerine akciğer kanserli hastalara, diğer kanser türlerine kıyasla daha az sempati duyup duymadıkları soruldu.

Erkekler ve daha genç katılımcılar, kadınlara ve daha yaşlı katılımcılara kıyasla daha az sempati duymakta olup her on katılımcıdan yaklaşık dördü akciğer kanserli hastalara daha az sempati duyduğu ifadesine katılmaktadır. Bu sonuç, katılımcıların %21'inin daha az sempati duyduğunu belirleyen 2017 anketine oranla kayda değer bir artışı temsil etmektedir.

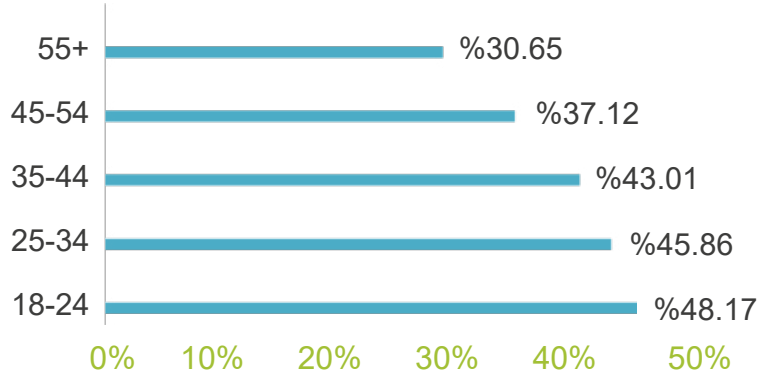
Ayrıca akciğer kanserli hastalara daha az sempati duyan yetişkinlerin oranında ülkeler arasında önemli farklılıklar saptanmış olup bu ifadeyi ankete Norveç'ten katılanların %31.77'si onaylarken Mısır'dan katılanların %79.35'i onayladı.

Şekil 4. Akciğer kanserli hastalara, diğer kanser türlerine kıyasla daha az sempati duyduğu ifadesini onaylayan katılımcıların ülkeye göre oranı

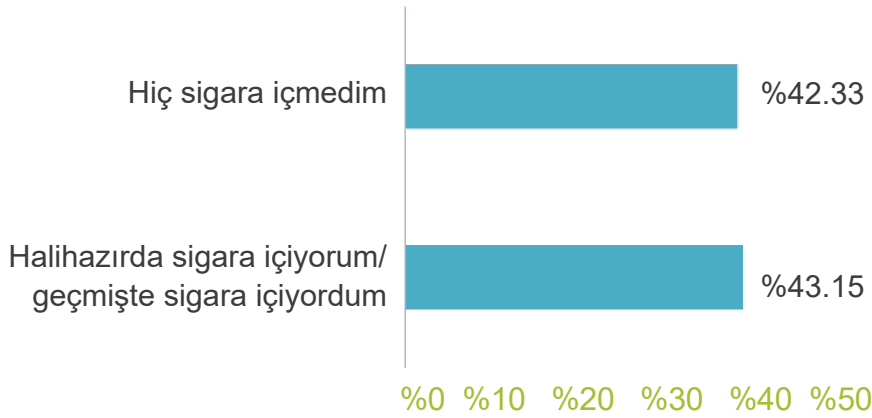

Şekil 5. Akciğer kanserli hastalara, diğer kanser türlerine kıyasla daha az sempati duyduğu ifadesini onaylayan katılımcıların yaşa göre oranı

Şekil 6. Akciğer kanserli hastalara, diğer kanser türlerine kıyasla daha az sempati duyduğu ifadesini onaylayan katılımcıların sigara içme durumuna göre oranı

Akciğer kanseri taramasına ilişkin görüşler

Ulusal bir akciğer kanseri tarama programı, hastalığın halihazırda bundan muzdarip bireyler ve aileleri, yanı sıra ülke ve sağlık sisteminin bütünü üzerinde yarattığı büyük yükü azaltmak için kilit öneme sahiptir.

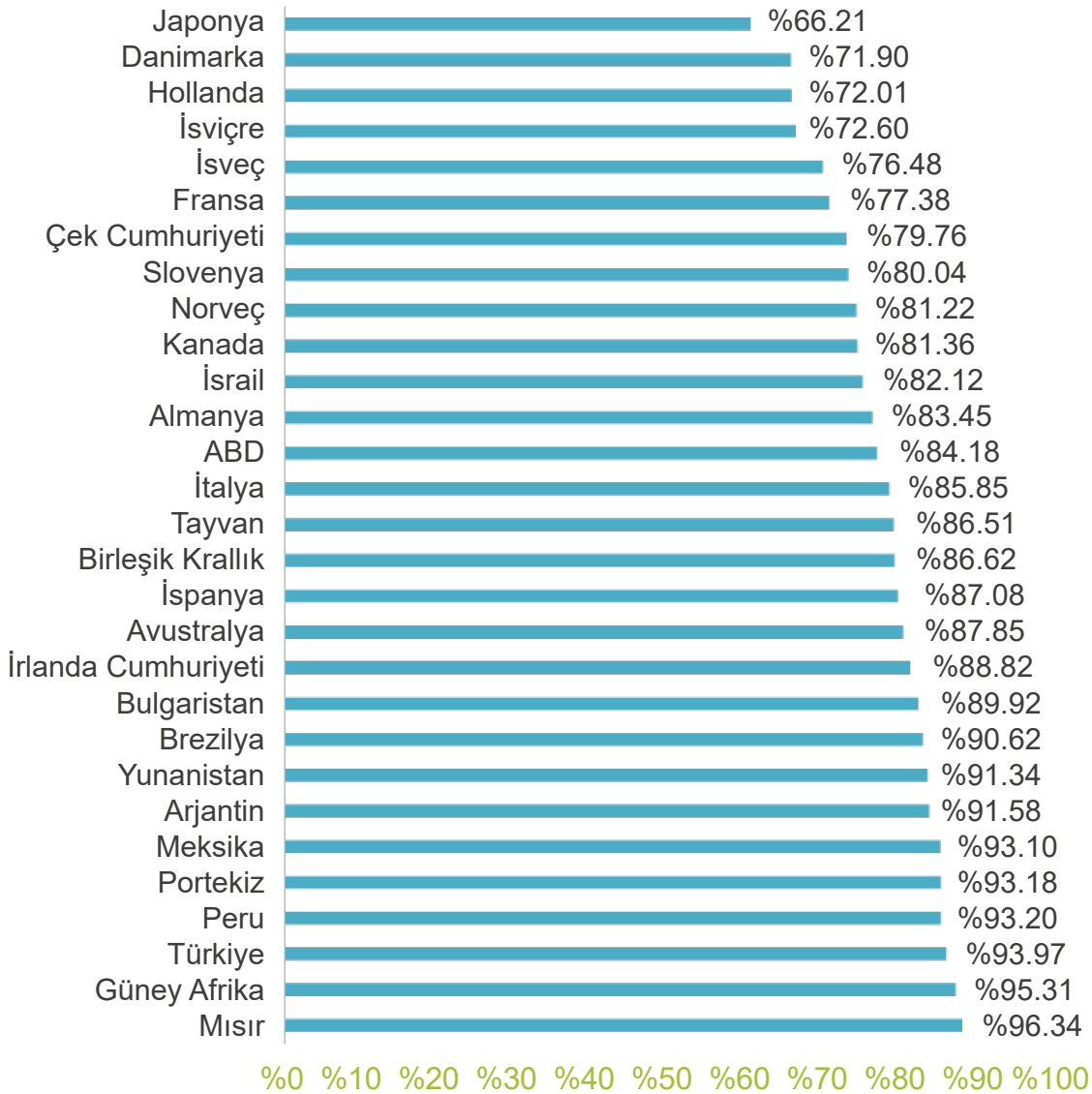
Akciğerlerin girişimsel olmayan görüntülenmesiyle akciğer kanseri taraması (düşük doz bilgisayarlı tomografi [LDCT]), potansiyel olarak tedavi edilebilir olduğunda hastalığı erken bir aşamada tespit ederek hayat kurtarabilir. LDCT taramasına yönelik geniş kapsamlı bir klinik çalışma, 10 yıl boyunca takip yapıldığında hiç tarama yapılmamasına kıyasla, erkeklerde akciğer kanserine bağlı ölüm oranlarında %24'lük bir azalma, kadınlarda ise %33'lük bir azalma göstermiştir (de Koning 2020).

Bu anket, ulusal akciğer kanseri tarama programlarına küresel ölçekte geniş bir destek olduğunu ve on kişiden sekizinin ülkelerinde ulusal bir akciğer kanseri tarama programı olması gerektiği ifadesine katıldığını ortaya koymaktadır. Destek, yaş ilerledikçe artarken halihazırda sigara içen/daha önce sigara içmiş kişiler, sigara içmemiş kişilere kıyasla (sırasıyla şekil 8 ve 9'a bakınız) daha da fazla destek vermekte olup bu kadar geniş bir desteğin varlığı teşvik edicidir.

Halihazırda yalnızca birkaç ülkede ulusal akciğer kanseri tarama programları bulunmaktadır. GLCC, sahip olabilecekleri etki ve küresel çapta aldıkları desteği göz önünde bulundurarak, dünyanın dört bir yanındaki politika yapıcıları akciğer kanserli hastalara mümkün olduğunca erken tanı konulmasına yardımcı olmak için ulusal akciğer kanseri tarama programlarını uygulamaya çağırılmaktadır.

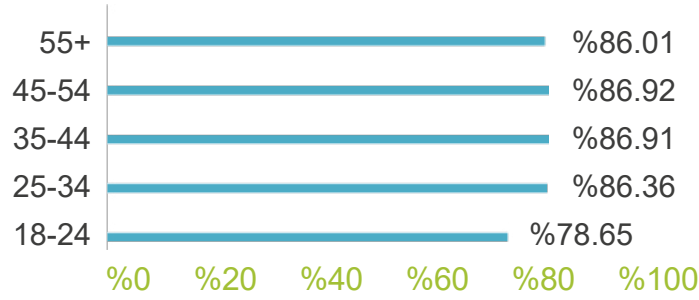
Şekil 7. Akciğer kanserli hastalara erken tanı konulmasına yardımcı olmak için ulusal bir akciğer kanseri tarama programı olması gerektiğini onaylayan katılımcıların ülkeye göre oranı

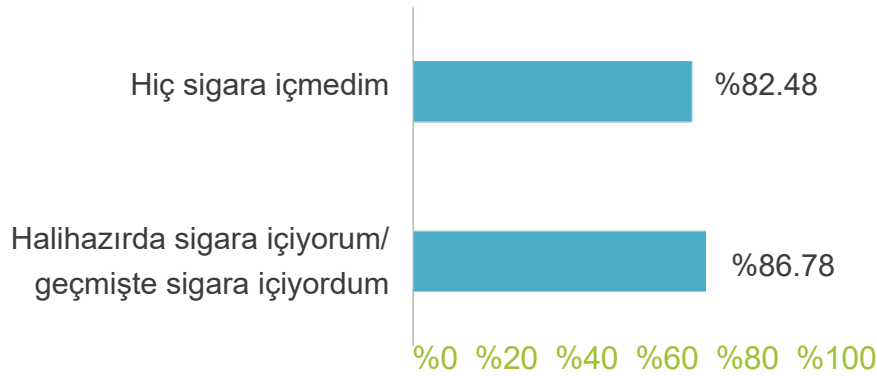

GLOBAL LUNG CANCER
COALITION

Şekil 8. Akciğer kanserli hastalara erken tanı konulmasına yardımcı olmak için ulusal bir akciğer kanseri tarama programı olması gerektiğini onaylayan katılımcıların yaşa göre oranı

Şekil 9. Akciğer kanserli hastalara erken tanı konulmasına yardımcı olmak için ulusal bir akciğer kanseri tarama programı olması gerektiğini onaylayan katılımcıların sigara içme durumuna göre oranı

Daha fazla bilgi

2001 yılında kurulan GLCC; ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Bulgaristan, Büyük Britanya, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, Güney Afrika, Hollanda, İrlanda Cumhuriyeti, İsrail, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Mısır, Norveç, Peru, Portekiz, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Tayvan, Türkiye ve Yunanistan'da bulunan 43 sivil toplum-hasta örgütünden oluşmaktadır.

GLCC, akciğer kanserine ilişkin küresel ölçekte anlayışı ve hastaların etkili erken teşhis, daha iyi tedavi ve destekleyici bakım haklarını desteklemektedir. Akciğer kanserli hastaların uluslararası sesi olarak hizmet veren GLCC, herkes için hastalık sonuçlarını iyileştirme amacı gütmektedir.

Bu çalışma ve GLCC'nin diğer çalışmaları hakkında daha fazla bilgi almak için lütfen şu adresi ziyaret edin: www.lungcancercoalition.org veya sekreterliğimize e-posta gönderin: glcc@roycastle.org.